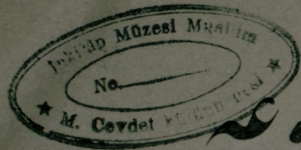

۱۵ تموز ۱۹۲۳

صافی ۸۰

در دنیای جلد

کیلی محمد

حكاية

صبا به نك جنايتي

مكئذ مشهور خواندمي كوزل « صبا به »
 كولردين برى قيله سنك و ديفنك اك بووك
 دشني « خطل » ك الله اسيردى .
 خطل خواننده صبا به نك اسى نشاناييدى .
 مكليلر بتون بترنى بر كچه ده قروپ اسلام
 اولدقلى زمان صبا به نك باباسى ، قيزى هوز
 « هيل » طاينان خطلدن آييرمىدى . محارب
 خطل او كوندن برى نشاناييسى بر آن اونوتما -
 مشدى . كونه دوزغون ساريللى هر آقشام چول
 اقتدن سيلينيركن باشنى مكطرفه چورمه ، معلقات
 سبهمك اك حزين حسرت شرقيلىرى سويلر ،
 صبا به نك تهيلى ايدر ، اونك ايجه خرمايلرلردين
 اووونلش اناريسنك ايچيندن كوردون اسمر
 وجودي تصور ايدردى .

سوكيلى صبا به ، كولردين برى تهيلى ايديلن
 كوزل وجود آرتق خطك آكويى ايچنده كييدى .
 اون « خنده » جوازنده مسلمانلرله محاربه
 ايتدركى زمان دشمن مقفده باباسنك ويكى
 نشاناييسنك ياننده بووك شاعر امرؤ القيسك ظفر
 وشحات و پلترنى ترم ايدوب محاربلرى تشجيع
 ايتديكى صروده اسير ايتدى و محاربه نك سوكيلى
 بيله بلكه مدين اونيه كيتيردى .

اون ايلك كون اعزاز ايتدى . قيله نك
 اك كوزل بمكلرندن اولان قارت دوه باشى
 پيدى بردى . تازمه سوت ايجيردى ، صبا به
 اكملرى اودمه ميه بك صابوردى ، راختدى .
 فقط خطك كوزلى اسى عشقك يكيدين دريلن
 آرزولرله يارلايور و كوكي تا ايچيندن كلن بر
 حرسله قابايوردى . كوزل خواننده خرما آغايى
 كودمى سندن پايلىن قابدمك سوك قطره سودى
 بيتدركدن سوكره الله و رسوله دعا ايدركن
 خطل ، دنكله تاريشيق بر جله له اونك اوستقه
 ايتيلدى . ايله طاش-طاشقلىرى كوندن برى اشنا
 ايله خاطر لاديني كرداندمك سياه بنك اوستندن
 اوپدى و وحشى بركدى كي ايسيرمه باشلادى .
 صبا به مندايا باغرييور ، قاچق ، قوردونلوق ايتيه بور
 وياري فرياد ايدر ، ياري شرق سويلر كي :

قهرمان خطل ، آرسلازلرك قرومى

زئادن ساقين

امعلم الله باقلاشق اولسون

زئادن قورق

دييوردى .

صبا به آرتق ميچ اكرام كورميور ، خطل ،
 او كاعلى اماده برحرب اسيرى ماماملى يايوردى .
 اون اونيك آت قاتنده محزن كي برره قبادى ،

اولدوين اعلان برله اظهار نصفته ايتدار و بو
 طرفدن نجه موعاد و فوئد عرضيله بعض دولى
 جلبه سى بي ثار ايدوب اختلاف مصالح حسيله
 بعض دول داخل شيرازة اتفاق اولندن مجانيت
 وني طرفلق مسلكي اختيار و بعضيى دخی زمره
 مفتقنه داخل اولمشيكن اوائل محاربه ده اجراى
 لوازم اعانت و غيرتدن فراغت و شقى عصىاى
 ميثاق ايله سلر و مهاده نيه موافق مصالحت عد
 وشار ايتكله شيرازة اتفاهه كللى خلل اطرق
 ايدوب فرانسه لوك مجبات مايوسنه بر وجهه
 تاب آور طاقت اوله يمان دولتر دخی شقاق وفاقه
 و فرانسه لو ايدى دشمنلرى عليه اتفاهه تبديله
 مجبور اولدقلازنده ميدان مر كوده يالكلر نجه
 ايجرا طوريه انكتره دولى قلوب انكتره دولى
 قوت بجره سى چته ليه هرنه قدر فرانسه و متفقنرله
 غالب ايشده بر آ ايصال مضرت ايدمديكندن
 نجه ايجرا طوري منفردا مقاصوت ايدمديوب نه
 وجهه مصالحه مجبور اولدوين معلوم اولان
 كيفيتدور . [۱]

عاطف افندى ، بوندن سوكره (فلنك)
 (اسيايا) ، (بايا) ، (وندك) ، (اسويجره)
 (جنوز) و (روسيا) ، (انكتره) معاهدات

[۱] روسيا لور ، روسلرك لهستاندى قرياشندن
 فوشقولاغشاردى . روسلر (اوشراوا) ي سقوط ايتدو
 سوكره ۱۷۹۵ سنهمي كاون تاييسنك اوچونده لهستانك
 روسيا و نجه آرمى سنده مقسامسى معاهدسى امضا
 ايتدولر . روسيا لورده سنه مرقومه توياسنك ايشده فرانسه
 الله (بال) معاهدسى عقد ايدمك فرانسلرور روسيا نك
 شال آكاتار اوورندمكى تقوى تصديق ايتدوريلور . ۱۶
 ماييده فلنكليلر الله عقد ايديلن معاهدده فلنكليلر
 فرانسه (رملاند) طلع مى خارج قالى اوورده (رمن) نهرينك
 صول ساحلى ترك و فرانسه و انكتره قارشى استعمال
 ايتك شريله ۱۲ سفينه حربه ويردولر .

احمد راسم

سر خوش

أى دركاهده قالان كيده سز پوستم ،
 بيلسه كه سر خوشم ، نه مستم باله !
 او كره نى اى دوشاشم ، او كره نى اى دوستم
 كافركم ، بوط پرستم باله !

قلبدن يينه ووران شراب اولنجه ،

كوزلر مجلسى سراب اولنجه ،

كوكل تلمندن خراب اولنجه ،

ساندم قرح كي شكستم باله ...

نجيب فاضل

منده سد كنائس وقتل و طرد رهاين ايله رفع
 دين و مذهب مادمسندن كسنه كوچنيوب تاليفات
 تلبيس غايت مذكور ميان و اجراى نفسايت و پاخود
 جلب منفعت ايچون ايقاظ قتنه و فساد ايدن كروه
 مكره و طردندن لايحه كامله ديويني بر احرار ايتك
 اوورده كوپا سادات تامله
 امتيه سيله نظمى مراد اولان اشوب مساوت و سربستنه
 جان آنديلر . معذاه دولتك اس اساس رابطه
 و نظاى ، التزام اصول و فروع شرع و دين مذهب
 اولوب آسايش بلاد و ضبط و ربط عباد يالكلر
 سياست ايله ميسر اولمديني و قلوب عادلده
 خوف خدا و ملاحظه مقبا وجودينه محتاج ايدوكى
 قضايى مسلمة التوبتون و ازمئه سالفه و باوقانده
 كافه دول و جاهريك كرك حق كرك باطل بردون
 عضو مى اولدوين معلوم ايكن فرانسه طهورايدن
 ارباب قتنه و فساد ، مثلى ناسبوق وجه اوورده
 شيديدك مان اغراض فاسده لرى ايجرايه مدار
 سهوت اولق ايچون و نامت عاقبتى قضياى ملاحظه
 ايتكسرين اعلان الحاد برله عوام ناسدن خوف
 خدا و ملاحظه عقبا مادمسى رفع وزاله و نجه
 افعال ختميه ايجاميه سيله عار ناموسى كيا ايلمايه ايدرك
 فرانسه اهالىسى بهارم قايتنه قويقنى مقدماتى بسط
 و تمهيد ايتدولر .

وياكلر بوكا دخی قناعت ايتيوب هر مجلده
 كندولر نه مائل هوادار پيدا ايدرك دول ساژه
 كندى نظام و ملكلر ني قايه قيدنه دوشوك و بونلر
 هجوم و تعرض ايتامك وسائلى استحصال ايچون
 « حقوق انسان [۱] » تغيير ايتدكارى بياننامه
 طغيان مائللر ني جميع السنه ترجمه ايتديروب هر
 طرفه نشره ايتدار و عامه اهم و ملل متبوعلى
 اولان ملوكا عليه طغيان و طرح دعوت خصوصى
 يشه و كلك ايتدديلر [۲] لكن اكثر اوروپا
 دولتك عهد و ميثاق و فخر و تدمير لرنه اتفاق
 ايلدكارى [۳] مشاهده ايتدكار ندمان جيله و خنده يى
 بارز و تمايلط و اغفاله آغاز [۴] ايدوب بعض دولى
 تفريق و بوتقريب ايله هجوم عامه يى تخفيف ايچون
 بر طرفدن توسيع ممالك و دول ساژه نك امور
 داخله سته و طور و حكومت و نظامنه قطعاً مداخله
 و تعرض نيتنده اولمديلر ني و محاربه دن مراد لرى
 مجرد وقايع ملك و اعتبار و اجابيك ناجيا تعرضى
 منع و رفع برله فرانسه ممالكنده مختار اهالى
 اولان « جمهوريت » سورتى تأسيس و ابقا ايتك

[۱] حقوق آدم بياننامه مى

[۲] فرانسه اختلافلر ديه تاليف ايدى

[۳] برى قوا ايجبون

[۴] دى انواع مشهور (ميراب) فرانسه اختلافنه

ايجتاعات سياسيه الله متناسب بر معنائى عظم و يرمنش
 و مشهور بر قطعتده :

« حال شكل اوورده بولان هر مجلكنده : شهيد اولان
 ضعف فرانسه دخی موجودور . بر حكومت منظمه قرويه
 ملك اولمده قرح ياييله ماز » و دش و مجلس عوى يوده
 افتخ ايدمك او زمان بلجيقا اختلاف نتيجه سنده تأسيس
 ايدن جمهورى ملائيدى كي مخرسلر خنده ملائيش ايدى .

اَوْنَبَش كُونَلِك سَتَابُول

کتابلر

تاج کیه مملت — جلال نوری بک ،

غزله زده کوردیکیز اعلانله نطاً — بوزوک

مفتخرنک ، « انقلاب کونلری ایچنده آتقرده

حاصل اولش فکرلرکاجالی ، اودهنتله یایلمش

تاریخی علمی تجارب قلیبه « سیدر . دیمک او

ذهنت ايله بوهنتن مسایدر ، رفکر یازلدی

وتبت ایلدیی تاریخده معتبردر ، کتابک بومقدمه

وار ، بومقدمه وقایع سیاسی ری بزهنتله

خلاصه ایلدیور وغالباده بوقایع ، ترکیب ایلدیرک

برده نتیجه کوستریک ایسته نوره ، وقایع سیاسی

دیوروز ، « فکرلی » ده دیه بیلیرک . فقط

فکر ، جلال نوری بک هیچ خوشالامادی

ومدت عمرده برکه اولسون یانه صوقولنی ایستر

کورونغدی بر نسته اولدیندن سیاست کلمنی

قوالاندق . جلال نوری بک ملیتورلرکنک

براک شهبه دوشک ایسته میز . فقط اعترافه

مجبورزک بولمیتورلرک یالکیز بولتیقه یستقدردر .

فکرده وایدله آلمه ملیتورلرک ، هرآن دیکشهرک

تکامل ایتمی یان محررک تبت صوردن بک خواهرک

اولدیی برشی دکلدر .

تکیم بوملکتمده ملت فکری هنوز یکی

واپانیرکن منی صوردن ایلک دفعه علاقه دار

اولان جلال نوری بکدر . واکر یاکیلایورسق

« نورک » کلمسنک بو طرزده یازیلمیش ییله

برعاد مسئله سی حالت فیهوق نوحافلر بلال انسان

سلمان نظیف بکله بواسی دوستیدر . بی کتانه

دقت ایلدک « آرتق » دک « نورک » یازیوردر .

ینه شهرمن وار ، بوقسه بو املا ، محررک نوط

بولتدردیی کاتبی عاوددر . فقط ایی طائلی به

باغلامق ایچون شونتیجه به وارلم ، جلال نوری

بک مموت اولدیندن ری فکرلری تصحیح

ایتدی . اوآرتق اغیردر ، کالمدر ، ملیتوردر .

فقط برده تورکیاده ملیتورلرک جریانلرک اسکی ،

چوقاسی فدائی مرشدلر نه سورسق نه درلر ، جلال

نوری بی کندیلرندن صایارلری عجباً ؟ . بوحت

بر آرز اوزون و معتقد . ری محررک ! اینه

اولدق بونی مناقشه ایتمه لم .

« کتی نقصانی ییلک قدر عرفان اوله ماز . »

درلر . تورکیاده صوک زمانلرده بوسوزی کنندنه

برلیب یاقیش ، برک انسان ییلیوروز . جلال

نوری بک . . . « تاج کیین ملت » ای قورسره کز

کوردجسکسزک بکتاب باشند باشه محررینک

اعتراف ذوقی کییدر .

هله بواعتافات ، « تحولات حقنده استطراد »

عنوانی پارچه ده بک ترک بو شکل آلیور .

« بن مسلمانم ، ای قورومش خرما دالی ،
ای اختیار دومک قوقش سونی . . دیدی .
خطاک حدق صوکنه وازمشدی ، آرتق
عشقی ییله اوتمشدی . صباهی ، آنجق علی العاده
براسیرکی کیدی زمان راحت ایدم چکدی .
حدتی برطور طاقندی ، چر واسر ایدن برسله
برقاج شی سوله دی واک صوک ایی بایق نیتله
حاضرلغفه کیتدی .

دوندیی زمان سرخوشدی ، ایجه خرما
شرابی ایچمشدی ، کوزلنده شپوت وحدت
آتکلرندن باشقه بریارلی بوقدی ، محرک قاپوسی
آچوبده اندک یارلاق خنجر ی کوسترمک :
« — یا آرزورم ، یافک . . دیدی زمان صباهی
امیدنیک خلافه چوق مونس بولدی . صباه ؛
ساکه قاج کوندر عناد ایدن ، عصبان ایدن
قادر دگدی . قراکق کوشدن خطله دوغرو
باشندن صیریدی . شدی معشوقه نیک چیلایق
وجودی ، دوردیی برده ییله تهریز کوبی ، هر
طرق ، هرطریق خطاک کوزی اوکنده ایدی ،
سرخوش خطل ، ده اچوق سرخوش اولدی
وصالالارق آغزندن کوبکر صاچراق الی اونک
اویوزنه آتدی وسوزوک کوزلری سیاه کیریکلی
کوزلرینه دیکدی ، « نه به قاج کوندر تسلیم
اولایوردرک ، ای شیطان قیزی ! » دیدی .
صباه سنی چیقازمادی . ساده به برالی کندی
وجودی اوستنده کزدیر برکن بر الیله خطاک
الندن دوشن خنجر ی آلدی وباشنی ارککلک
اویوزنه برادقی . . . خطل برشی کوردیوردی ،
کوزنی قادیته دیکش ، آج برانساندن باشقه . برشی
دکدی . بیاض دیشلری ، اسیر دوداقلری
آرمسندن صریتهرق یاری نوازشکار ، یاری سرت
بر طورله صباهی باندن یاقالادی و ممهلرینک
اوستی اوهرک برده دهوردی .

فقط صوک آتی یاشابوب کوزلی دوندیی
وجودی بر بر تهره دی زمان تام قارننده
صفوق بر خنجر ایزی دودیی و قریزی
قانتک ، سوکلی صباه نیک ییلاردن بری تحیل
ایتدی پنه کوبی اوستنه آتدیی قیله کورمه مدن
اولدیی برده ، قادیته اوستندن ، یانه دوغرو
دوریلدی

نورزی لطیفی

برده اذیت و اشکنجه سله سی ترتیب ایتدی .
« کونلر هر صباح طولانرک وهر آقشام تامانرک
اوجر شرقی سوله یجک و او قارشینده شراب
ایجه ک ، اسکیدن مکده سوق عکاظده سنه دمای
کرمقرق الی کنج قیزله اوینادیی کی اوینایه جق
وییلار وجودی بارام کونلر ده کی تهره جک ،
ایبکی اتارسی آنجق او آرزو ایتدی زمان
کیه ییله جک ، صاچلری بول باغلایه جق ، کوزل
قورقوله بومشاندیی وجودی هر آن اونک
آرزوسنه آماده بولوندره جق اگر صباه
بونلری ییازسه بر درکه باغلا نه جق ، ممهلر اینک
ممهلر کی صباهی جق ، صریته اوزتمسندن
بطارلرله قان آلمه جق ، صاچلری دینندن
کسبلک و برونی مک لیلک هیچ سومدکی حبش
برونی کی ایلک

گینادر خواننده بو جزا تطبیق ایلدیه جی
کون رندن ییله قیسله لامادی . قراکق
اوله سنک قاپوسی آجاق خطلی کورونجه
باشی اوکنه اکدی ، برک غله سوله دی . خطل
صودی : « هانی بیلاق دکاک صاهلری
اتارلی چیقار ، آرزو ایلدیورم ، هادی صاچلری
باغلا ، هادی رفص ایت ، سوق عکاظده اوینادیک
کی اوینا صباه رندن ییله
قیبله لامادی ، خطل اسرار ایتدی : « هادی
اسی سوکلی ! هادی اوینا ، صویون
صباه بو سفر برحیوان ادرا کیرلکله اونک
یوزنه باندی و ساده به باشی صالادی .
خطل ، بر اسیر قادیته سوز دیکله ممدیی
ایچون اوکله لیوردی . اونی سومه من اوله ییدی
شیدیی به قدر چوقدن صاچلری بولاره آرقه سندن
قان آلیور وحنی ایجاب ایدرسه باشی کسردی . فقط
صباه بر اسیردن اول بر معشوقه ، علی العاده
قادیته اول برخوانده واشتا آور بر جوددی .
اوک صوک برشی دها تکلیف ایتدی ،
« سنک اییلک ایچون سوکلی سس آنانی ،
سنک سلامتک ونم بحیم ایچون ای کوبی پنه
قادر ، طابندیم « هل » ایچون ، مکنت
خلایم ایچون ، محکم صفا یسندن آتشی به
آتدیی « لات » ایچون ، ای صاچلری کوزل
باغلا قوقان و وجودی سیدر هور کوبی
کی تهریز زقاصه دیدکلمی یاپ ، آرزوی
برکره جک برینه کتیز ، سوکره حر اوله آزاد
اول . . . هادی ای طائلی خورما ، هادی ای
مقدس کبه عقری ! »

خطاک صوک آرزوی اسی معشوقه سنک
آغزندن « سیدالخرومی » لک تهره دی دیکلمدی .
بوشرق محدی مجو ایدردی و صباه ، اونی اسکیدن ،
مسلمان اولادن اول سوق عکاظده اون برکنج
قیزک اوزنه سنده ک کوزل اتارسی کینش واک
یارلاق خاخالاری طاقش اولدیی حالده سولردی .
صباه بوتکلرلر قارشینده ساده به :